

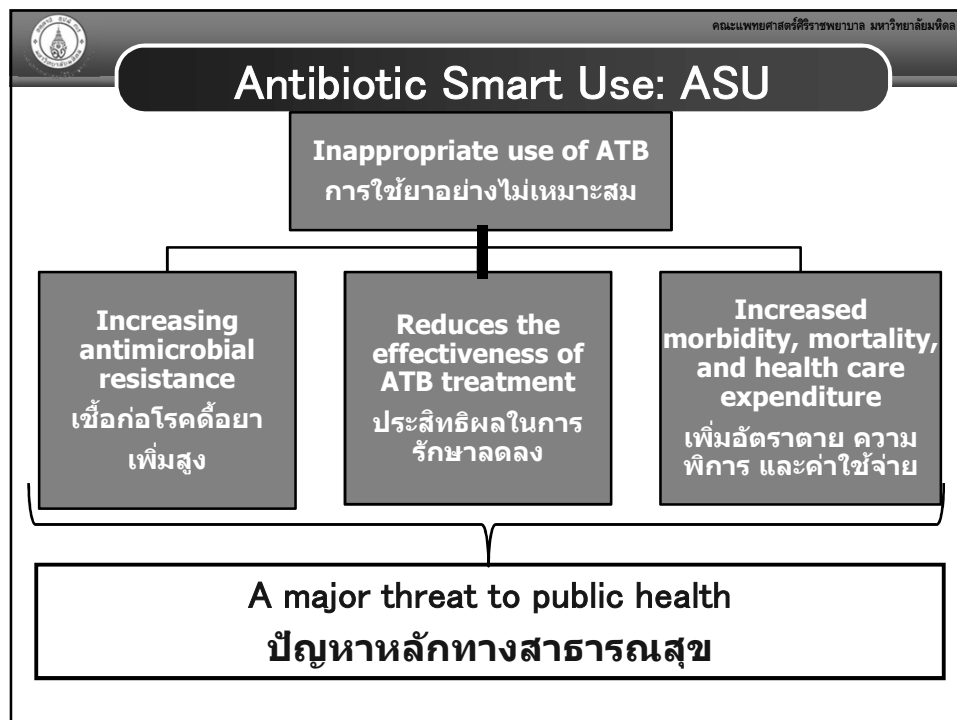
คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

งานประชุมวิชาการสัญจร ครั้งที่ 3/2562
โดยสมาคมโรคติดเชื้อแห่งประเทศไทย
ร่วมกับ รพ.สวรงค์ประชารักษ์

“Appropriate ATB Use in Practice”

Pornpan Koomanachai, MD

Division of Infectious diseases and Tropical Medicine
Department of Medicine, Faculty of Medicine Siriraj Hospital

คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

ASU

“No antibiotics for non-bacterial infection”

- ❖ การใช้ยาต้านจุลชีพอย่างสมเหตุผลในผู้ป่วยนอก 3 โรค
  - โรคหวัด
  - อุจจาระร่วงเฉียบพลัน
  - แผลสดจากอุบัติเหตุ
- ❖ โครงการนี้ เริ่มดำเนินการตั้งแต่ พ.ศ. 2550 และ สปสช. กำหนดให้โครงการ ASU ของสถานพยาบาลเป็น เกณฑ์การจ่ายเงินเพิ่มส่วนของ Pay-for-Performance (P4P) ตั้งแต่ พ.ศ. 2553

<http://newsser.fda.moph.go.th/rumthai/asu/introduce.php>

คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

ASU

- ❖ In healthy individuals with acute diarrhea
  - almost always self-limited; **หายได้เอง!!!!**
- ❖ **Standard guidelines**

การใช้ยาต้านจุลชีพต้องมีข้อบ่งชี้สำคัญ คือ

  - empiric ATB therapy is recommended only for invasive or inflammatory diarrhea
  - immunocompromised conditions
  - non-inflammatory diarrhea with moderate or severe dehydration such as cholera

คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

ASU

❖ **ATB**

- Commonly used in ambulatory care facility (ไข่น้อย)
- ATB can be purchased without prescriptions (ซื้อเองได้)

❖ **A systematic review and meta-analysis**

- ATB prescribing in **primary care**
- Prescribing an ATB in primary care for a respiratory or urinary infection develop bacterial resistance to that ATB

Costelloe C et al. BMJ 2010;340:c2096

คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

ASU

URI

❖ สาเหตุการติดเชื้อ

- 80% จากไวรัส
- 20% จากแบคทีเรีย

❖ การมีน้ำมูกหรือเสมหะข้น หรือสีเขียวเหลือง ไม่ได้บ่งชี้ ว่าต้องใช้ยาฆ่าเชื้อ

❖ อาการไข่น้อยเพียงอย่างเดียว ไม่ใช่ ข้อบ่งชี้ว่าต้องใช้ยาฆ่าเชื้อ เพราะอาจเป็นโรคอื่นได้ เช่น ไข่น้อยใหญ่ ไข่น้อยออก

คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

ASU

- ❖ URI and acute diarrhea: common self-limiting
(การติดเชื้อทางเดินหายใจส่วนต้นและท้องร่วง
เฉียบพลัน)
- ❖ The prevalence of group A streptococci (GAS) in
adults with sore throat attending Siriraj Hospital
  - 7.9% to 11.4%
- ❖ No compelling data on ATB treatment of patients
with URI other than GAS are beneficial

Asawapokee N et al. J Infect Dis Antimicrob Agents 1984; 3: 141-5
Treebupachatsakul P et al. J Med Assoc Thai 2006;89(8):1178-86

คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

แนวทางการรักษา ไข้หวัด

- ❖ ไม่ใช้ยาปฏิชีวนะในโรคหวัด และไข้หวัดใหญ่ ที่ไม่มี
ปอดอักเสบติดเชื้อร่วมด้วย
- ❖ ไข้ มักหายใน 3-5 วัน เจ็บคอ 4-5 วัน น้ำมูก 5-7 วัน
ไอ 7-14 วัน
- ❖ ยาปฏิชีวนะไม่ลดความรุนแรงของอาการ ไม่ป้องกัน
การติดเชื้อแทรกซ้อน และไม่ลดระยะเวลาของอาการ
ดังกล่าวอย่างมีนัยสำคัญ
- ❖ หากต้องการบรรเทาอาการดังกล่าว ให้ใช้ยาบรรเทา
ตามอาการ เช่น ยาลดไข้ซึ่งบรรเทาอาการเจ็บคอด้วย

คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

Symptomatic treatment

- ❖ Acetaminophen (paracetamol)
- ❖ Antihistamines
- ❖ Decongestants
- ❖ Expectorants
- ❖ สูดดมไอน้ำอุ่น
- ❖ งดใช้เสียง
- ❖ ล้างมือ
- ❖ เปลี่ยนแปลงสีฟัน
- ❖ ทำความสะอาดเครื่องนอน
- ❖ ดื่มน้ำมาก ๆ
- ❖ บ้วนปากด้วยน้ำเกลือ
- ❖ พักผ่อนให้เพียงพอ

คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

Group A Streptococcal Pharyngitis

Diagnosis

- ❖ Rapid antigen detection test (RADT) : latex agglutination or ELISA – 10 minutes
  - Specificity high: usually > 98%
  - Sensitivity variable: 68-95%
- ❖ Gold standard : culture of swab of tonsils and posterior pharynx

Group A Streptococcal Pharyngitis

เกณฑ์วินิจฉัยการติดเชื้อ GAS (Centor criteria)

ควรมีลักษณะต่อไปนี้ ≥ 3 ข้อ คือ

1. ไข้ (อุณหภูมิ $>38^{\circ}\text{C}$)
2. exudate/pustule ที่คอหอย/ทอนซิล
3. ต่อม้ำเหลืองที่คอ (anterior cervical LN) โต/กดเจ็บ
**หมายเหตุ ไม่ใช่ submandibular LN
4. ไม่มีไอ

Group A streptococcal pharyngitis

Why exclude the diagnosis of Group A streptococcal pharyngitis?

- ❖ Non-group A streptococcal pharyngitis ไม่ต้องรักษาด้วยยาต้านจุลชีพ
- ❖ ป้องกันไม่ให้เกิดการใช้ยาโดยไม่จำเป็น
- ❖ ป้องกันเชื้อดื้อยา

วัตถุประสงค์การรักษา

- ❖ กำจัดเชื้อแบคทีเรีย
- ❖ ทำให้อาการหายเร็วขึ้น
- ❖ ป้องกันไข้วูห์มาติก
- ❖ ป้องกันโรคแทรก
  - Otitis media
  - Sinusitis
  - Peritonsillar and retropharyngeal abscesses
  - Suppurative cervical adenitis
- ❖ ป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อไปยังชุมชน

ATB for GAS therapy

- ❖ ใช้ penicillin V เป็นลำดับแรก เพราะเชื้อ GAS ไม่เคยดื้อยาในกลุ่ม penicillins
- ❖ อาจใช้ amoxicillin ทดแทน penicillin V เพื่อความสะดวก โดยเฉพาะผู้ป่วยเด็ก
- ❖ หากผู้ป่วยแพ้ penicillin ให้ใช้ roxithromycin ในผู้ใหญ่และเด็กโต หรือ erythromycin syrup ในเด็กเล็ก
- ❖ ให้นาน 10 วันเพื่อป้องกัน rheumatic fever

ข้อพึงระวัง

- ❖ ไม่ใช้ยาปฏิชีวนะที่ออกฤทธิ์กว้างรักษา acute pharyngotonsillitis เพราะเป็นการใช้ยาเกินความจำเป็น
- ❖ ยาปฏิชีวนะที่ไม่ควรใช้
  - co-amoxiclav
  - ampicillin+sulbactam
  - cephalosporins
  - fluoroquinolones (โดยเฉพาะ levofloxacin และ moxifloxacin)

ยาต้านจุลชีพอื่นและยาอื่น

- ❖ ไม่ใช้ยาอมหรือยาพ่นคอที่มียาปฏิชีวนะเป็นส่วนผสม (เช่น ยาอมผสมนิโอมัยซิน) เนื่องจากไม่มีประโยชน์ในการรักษาโรคคอหอยอักเสบ/ต่อมทอนซิลอักเสบ เจ็บบพล้น และยังก่อปัญหาเชื้อดื้อยาในลำไส้จากยาปฏิชีวนะที่ได้รับ
- ❖ ยา/เอนไซม์ที่อ้างว่ามีสรรพคุณลดบวมหรือลดการอักเสบ (เช่น serratiopeptidase enzyme) ไม่มีหลักฐานสนับสนุนประสิทธิผลของยา โดยเฉพาะที่อ้างว่าช่วยเสริมฤทธิ์ของยาปฏิชีวนะ

คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

Acute Diarrhea

- ❖ **Acute diarrhea:**
  - ≥ 3 loose or watery stools per day
  - ≥ 1 mucous bloody stools
- ❖ **Causes:**
  - Food poisoning (toxin) – watery diarrhea, N/V
  - Viral infection – loose stool, low-grade fever. Feel ill
  - Bacterial infection – high fever, bloody stools

Most are self-limited!!

คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

Acute Diarrhea

- ❖ การให้สารน้ำและเกลือแร่ทดแทนที่สูญเสียไป
- ❖ ไม่แนะนำให้ใช้ยาบางขนานในกรณีท้องร่วง
- ❖ การให้ activated charcoal หรือ ultracarbon ช่วยลดอาการ ราคาถูกและไม่มีข้อเสียต่อผู้ป่วย
- ❖ โดยรับประทาน 1-2 เม็ด วันละ 2-4 ครั้ง

คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

Traveler's diarrhea

- ❖ Most cases are caused by bacterial enteropathogens
  - Acute
    - ETEC or EAEC (60%)
    - *Shigella spp.*
    - *Salmonella spp.*
    - *Campylobacter spp.*
    - Other rarely bacteria (*Aeromonas, Plesiomonas*)
  - Chronic
    - *Cyclospora spp.*
    - *Cryptosporidia spp.*
    - *Giardia spp.*

Steffen R, *et.al.* JAMA 2005: 313:71
Tribble DR, *et al.* Clin Infect Dis 2007; 44:338

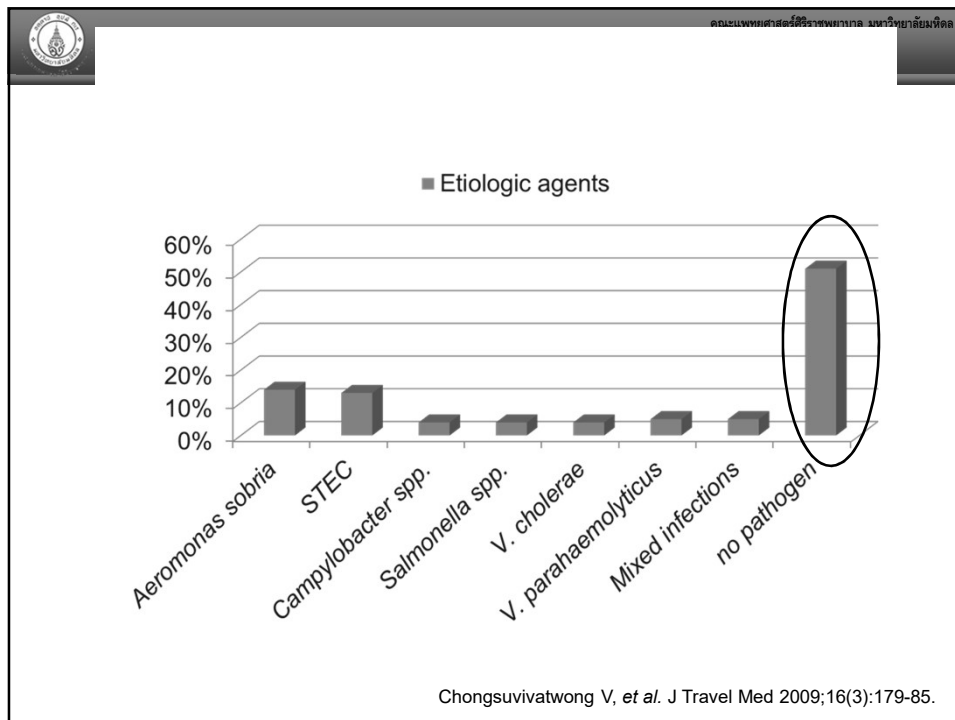

คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

Traveler's diarrhea

- ❖ Most cases are caused by bacterial enteropathogens
- ❖ Usually afebrile
  - Mild TD – bismuth or loperamide
  - Moderate to severe – Azithromycin or fluoroquinolone
- ❖ Treatment is almost always empiric; C/S for ETEC, EAEC rarely performed

Steffen R, *et.al.* JAMA 2005: 313:71
Tribble DR, *et al.* Clin Infect Dis 2007; 44:338

Stool microbiological finding	Azithromycin group		3-Day levofloxacin regimen (n = 53)
	Single-dose regimen (n = 52)	3-Day regimen (n = 51)	
Pathogen(s) identified			
Any	42 (81)	42 (82)	39 (75)
None	10 (19)	9 (18)	13 (25)
Multiple	12 (23)	7 (14)	9 (17)
Selected pathogen isolation			
<i>Campylobacter</i> species	37 (71)	30 (59)	32 (62)
Nontyphoidal <i>Salmonella</i> species	11 (21)	8 (16)	7 (14)
Enterotoxigenic <i>Escherichia coli</i>	1 (2.0)	2 (4.0)	2 (3.8)
Enteropathogenic <i>E. coli</i>	3 (5.9)	4 (8.0)	6 (12)
<i>Plesiomonas shigelloides</i>	3 (5.8)	5 (9.8)	3 (5.8)
Rotavirus	2 (4.3)	2 (4.4)	1 (2.0)
Norwalk virus	2 (4.5)	1 (2.2)	1 (2.0)

Tribble DR, et al. Clin Infect Dis 2007; 44:338

Outcome measure	Azithromycin		3-Day levofloxacin regimen (n = 53)
	Single-dose regimen (n = 52)	3-day regimen (n = 51)	
Clinical cure, % (95% CI)			
By 24 h	20 (9.8–33.1)	18 (8.6–31.4)	25 (13.8–38.3)
By 48 h	65 (50.1–77.6)	53 (38.3–67.5)	38 (25.3–53.0) ^a
By 72 h	96 (86.5–99.5)	85 (72.2–93.9)	70 (56.9–82.9) ^b
Time to event, median h (IQR)			
Last febrile episode	0.5 (0.5–12.0)	4.0 (0.5–12.0)	12.0 (0.5–24.0)
Last diarrheal stool	35 (19.5–52.5)	45 (19.7–54.6)	50 (8.8–69.1)
Loose stools, mean no. ± SD			
24 h before treatment	7.5 (6.4)	6.7 (4.9)	7.1 (4.3)
During treatment			
1st 24 h	4.5 (4.2)	3.2 (2.8)	3.7 (3.6)
2nd 24 h	2.7 (2.8)	2.4 (2.1)	4.0 (4.4)
3rd 24 h	1.1 (1.5)	1.6 (2.0)	2.3 (2.6)
4th 24 h	0.6 (1.2)	0.7 (1.8)	1.1 (2.0)
Microbiological cure, % (95% CI)			

Azithromycin 1 gm single dose is recommended for empiric Rx of TD in Thailand

คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

Travelers' diarrhea

Recommendations for the public and travelers

- ❖ Avoid raw milk and products made from raw milk
- ❖ Drink only pasteurized or boiled milk
- ❖ Avoid ice unless it is made from safe water
- ❖ Drink the safety drinking water
- ❖ Wash hands thoroughly and frequently (after contact with pets or farm animals, or having been to the toilet)
- ❖ Wash fruits and vegetables carefully, particularly if they are eaten raw. It should be peeled

คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

WOUND

❖ แผลที่ยังไม่ติดเชื้อ คือ บาดแผลที่มาถึงรพ.ภายใน 6 ชั่วโมง

❖ แผลสะอาด

- บาดแผลเปิดที่มีขอบเรียบสามารถล้างทำความสะอาดง่าย
- ไม่มีเนื่อตาย
- บาดแผลที่มีสิ่งสกปรกติดอยู่ แต่ล้างออกได้ง่าย
- แผลที่ไม่ได้เปื้อนสิ่งแปลกปลอมที่ติดเชื้อสูง เช่น น้ำคลอง ดิน มูลสัตว์ เป็นต้น

**แผลสะอาด ไม่ต้องให้ยาปฏิชีวนะ

คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

“Appropriate ATB Use in Practice”

Pornpan Koomanachai, MD